

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 453/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Mgr. Lukášom Kysuckým, advokátom, Kamenná 29, Žilina, proti postupu Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 3/T/146/2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 6. apríla 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a v spojitosti s tým aj porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3/T/146/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Žiadajú priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 eur každému zo sťažovateľov a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľom bolo 17. mája 2012 uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Martin, odboru kriminálnej polície pod ČVS: ORP-832/OEK-MT-2008 vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku v štádiu pokusu spáchaný v spolupáchateľstve podľa § 14 ods. 1, § 20 a § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Po vykonaní ďalších úkonov (vrátane spojenia vecí) 14. októbra 2013 prokurátor Okresnej prokuratúry Martin podal na okresnom súde obžalobu.

3. Sťažovatelia uviedli, že v predmetnej veci bolo po podaní obžaloby na okresnom súde vykonaných viacero hlavných pojednávanií, pričom mnohé boli aj odročované najmä z dôvodov na strane okresného súdu. V rámci hlavného pojednávania konaného 5. decembra 2022 okresný súd vydal rozsudok č. k. 3T/146/2013-1186 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Ním bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený peňažný trest v sume 500 eur, resp. náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 mesiaca a povinnosť nahradit' poškodenému škodu vo výške 925,61 eur. Zároveň podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku okresný súd v ďalšej časti oslobodil oboch sťažovateľov spod obžaloby.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú neefektívne vedenie trestného konania okresným súdom (pre opakujúce odročovanie hlavných pojednávanií z dôvodov na strane okresného súdu). Zároveň poukazujú na neprimeranú celkovú dĺžku trestného konania (od začatia trestného stíhania 17. mája 2012). Argumentovali, že vzhľadom na dĺžku napadnutého konania boli neprimerane dlho vystavení právnej neistote a zásahom do svojich práv a slobôd.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (v spojitosti s porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (I. ÚS 265/2022).

7. Základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje ústavný súd ochranu len vtedy, ak bola ústavná sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď porušenie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) trvalo alebo ešte pretrváva. Ak v čase doručenia sťažnosti už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd ju odmietne, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. III. ÚS 367/2021). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

8. Z obsahu vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že rozsudok okresného súdu nadobudol vo vzťahu k sťažovateľovi právoplatnosť 21. decembra 2022 a 19. januára 2023 vo vzťahu k sťažovateľke (ktorá uvedeného dňa okresnému súdu doručila vzdanie sa odvolania proti rozsudku okresného súdu). Následne 23. januára 2023 bolo vydané (a zároveň aj nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť) aj uznesenie okresného súdu sp. zn. 3T/146/2013 o povinnosti sťažovateľa uhradiť štátu trovy trestného konania určené paušálnou sumou 120 eur (ktoré sťažovateľ zložil 20. februára 2023; sťažovateľ zároveň 6. marca 2023 uhradil aj uložený peňažný trest v sume 500 eur). Jednoznačne teda vyplýva, že vo vzťahu k obom sťažovateľom bolo napadnuté konanie v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne ukončené (viac ako 2 mesiace pred podaním ústavnej sťažnosti na poštovú prepravu 5. apríla 2023).

9. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd uvádza, že okresný súd už tak v čase podania tejto ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom nemohol svojím postupom a konaním zasiahnuť do sťažovateľmi namietaných práv podľa ústavy a dohovoru.

10. Vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Súčasne by ústavný súd mohol ústavnú sťažnosť odmietnuť aj ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, keďže zásah už netrvá.

12. V závere ústavný súd vo vzťahu k obsahu ústavnej sťažnosti právnomu zástupcovi sťažovateľov dáva do pozornosti, že ešte v roku 2018 bol prijatý (a účinnosť nadobudol k 15. novembru 2018, resp. v časti k 1. marcu 2019) nový (aktuálny) zákon o ústavnom súde (čo pravdepodobne ušlo jeho pozornosti), pretože v celom texte podania sa odvoláva na už neaktuálny zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

13. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. augusta 2024

Miloš Maďar
predseda senátu